

Glasilo
„Slovenskega učiteljskega društva v Ljubljani“.

Urejuje:

Jakob Dimnik,
učitelj na II. mestni šoli v Ljubljani.

Št. 15. Ljubljana, 1. vel. srpana 1895. XXXV. leto.

Vsebina: „Tovariš“: Pozdrav novim tovarišem in tovarišicam! — Ivo Trošt: Mladina in avtoriteta. — Jos. Ciperle: Narodna vzgoja. — A. Likozar: Zelenjadarstvo na šolskem vrtu meseca vel. srpana. — Listek. — Naši dopisi. — Vestnik. — Uradni razpisi učiteljskih služeb.

Pozdrav novim tovarišem in tovarišicam!

Ljubezen trojna združena v jednoto
Jedini zmoter nam je delovanja —
Odvedel tega bo korak v samoto,
Pomore domu tam do blagostanja;
Užival drugi mesta bo lepoto,
Učiti — misel tod mu bo vsakdanja.

Prišel je čas resnega, samostojnega delovanja. Naše vrste so se zopet pomnožile. Ob tem hipu nas navdaja želja, da pozdravimo z iskrenimi čutili vas, novi tovariši in tovarišice. Vemo, kaj pomeni prvi korak v življenje, ki zahteva, da mu človek posveti vse svoje telesne in dušne moči — življenje življenju! Kdo se more ubraniti tisti sili, katera razgrinja pred očesom vso preteklost? Ona je jednaka poletnemu dnevu, ki se prismeje v solčnih žarkih na rosno cvetje, ki pekoče seva človeku v potno čelo, ko se bliža poldan, ki siplje iz črnega oblaka pogubo in uboštvo plačočemu oratarju, ki pade za gore v poslednjem večernem odsevu zahajajočega solnca. Sto in tisoč izprememb in vender — samo jeden dan!

In tako je! Tisto jutro je bilo, ko je prve mladosti prvi sev posvetil v nezavedno dušo, da se je vzdramila in začela misliti, čutiti, upati, snovati. Vzbudilo se je življenje v tem brezkončnem, nepreumevnem morji človeškega bitja — življenje! In to zahteva, da se

mu razširi obzorje, da ne ugasne, ko je začelo komaj živeti. V njem vstane neko čudno hrepenenje, ki sili človeka h knjigi, da se ob mrtvih črkah nauči živih resnic, naukov, pravil, kateri postanejo njega last, nekak vir, iz katerega zajema potrebne moči, kadar poide ona, katero je priroda položila človeku v prsteno telo. Pride poldan — hipoma se človek zavé, da je delo tu, katero mora dovršiti, najsi časih preobložen omahuje in obupuje — mora, da lačen, breznačajen in brez vzorov zgodaj samega sebe ne izključi iz človeške družbe. V takem boji, ki ojači mlado dušo in jo privadi poznejših gostih viharjev, poteka dan za dnevom. Kako lahko se reče: poteka dan za dnevom!

Poglejmo mladega moža, ki zamišljen drži roko na očeh, duh pa mu prehaja prežite čase. Slikovito se razvija pred njim: podoba se vrsti za podobo, jedna prehaja v drugo, iz te mešanice vstaja tretja, četrta, brez konca, brez števila . . . Tu veselje, navdušenje, up in sreča, tam strah, obupnost, žal in boj. Prijatelj ga prižema na srce, vse bi dal zanj, dà — najraje bi, da se dvoje src zrase v jedno samo, če ne, da ju vsaj ljubezen vekomaj spoji. A oni mu razkriva s sladko besedo svojo naklonjenost, svoje prijateljstvo, za hrbtom pa obrekuje njega pošteno ime in s tujo nesrečo išče sebi dobička. In ni še konca? — Kje je ona suha resnica: poteka dan za dnevom? Počakajmo! Treba je prej plakati ob grobu očetovem, materinem, bratovem, sestrinem, ob grobu lastne sreče; izprazniti se mora kupa zgodnjega spoznanja do dna; preživeti je treba vse, kar blaži in dviga, kar vara in tare človeško srce — potlej pride čas, ko pade dan učenja, dan pripravljanja za gore v poslednjem večernem odsevu zahajajočega solnca.

In ta odsev — recimo — je sladka zavest, da je postavljen temelj, da je prvo in pglavitno delo dovršeno, da je noč tu, iz katere se bode rodilo novo jutro novega življenja med narodom za narod.

Ponovimo besede: med narodom za narod! Nimamo moči, da bi mogli povedati, kaj vse občuti človek, ko vsklikne iz dna svoje duše: med narodom za narod! O, skusili bodete sami, novi bojevniki na polji našega šolstva, v vrstah slovenskega učiteljstva! Šola vam je dala dokaj pojmov o narodu, o njega življenski moči, o njega potrebah. Smeli bi mu z denašnjim dnevom kopati grob, ko bi se umaknil narodni učitelj s prozorišča — bolje: ko bi ga izpodrinili tisti, ki želé narodu smrt. Narod potrebuje pouka, ne Bog ve kaj, ne niti toliko, kolikor zahteva zakon, on potrebuje praktičnega znanja. Vedeti mora, da je človek, utrditi in vstvariti se mu mora značaj, učiti se mora odkritosrčnosti, ljubezni do Boga, domovine in vladarja. Poleg branja, pisanja in računanja je to bistvo ljudske šole — še več: prej to, potlej drugo!

S tem geslom torej hodi vsakdo na svoje mesto, prični svoje delo in dosegel bode največ!

Dôba izobraževanja je pustila v vsakem srci svojo sled: vzori so, ki jih gojiš o svojem stanu, tovariš in tovarišica! Oni veliki pedagogi, ki so žrtvovali vse svoje narodovi izobrazbi in njega blaginji, obrnili so svetovno pozornost nase, vzbudili so med svetom neko občudovanje, ki ga vznemirja z vprašanjem: Kako je mōči, da se toliko stori samo za jedno stvarco, za tisto šolo tam kje v hribih? — Kako je to mōči? Blage, plemenite, čuteče duše so bili oni možje, znali so, da ima človek dušo v sebi, katere ne prekupijo zakladi celega sveta; da je treba z otrokom začeti, da se možu ustvari življenje, kakoršno mora živeti. „Človeško človek naj živi življenje!“

Mi smo ponosni, da imamo v zgodovini svoji zapisana taka imena! Naš stan ni nastal čez noč. Začetnik mu je bil sam Bog, ki je prišel na svet, da uči; bili so pozneje možje, ki se niso sramovali tega stanu, danes jih imamo, ki krepko delujejo k časti in povzdigi svojega stanu; sedaj ste prišli vi, da zastavite čile moči tam, kjer upehane pojemajo, da ne zastane naša stvar. Treba je dela mnogo in premnogo! In tisti, ki bodo prišli za vami, klicali bodo takisto svojim potomcem, kakor mi danes vam. Nimamo namena, da bi na tem mestu razkladali vse, kar imamo na srci. Bojimo se, da vas ne bi prevzela osuplost ob prvem koraku. Polagoma pride vse, na jedenkrat bi bilo preveč. A nekaj moramo reči: Delati je treba! Vsak učitelj, vsaka učiteljica skrbi v prvi vrsti, da ohrani pošteno svoje ime, da zadosti stanovski svoji dolžnosti, da po svojih močeh brani, hrani in množi naš ugled. Kjer ni ugleda, ni spoštovanja, kjer ni spoštovanja, tam je vsako delo brezvspešno. In gorjé nam, ako bi naše delo ne rodilo nobenega sadú.

In takó, dragi tovariši in tovarišice, bodite pozdravljeni v našem številu, in Bog blagoslovi vaše delo med narodom za narod! —

„Tovariš“.

Mladina in avtoriteta.

Vsaka oblast je od Boga.
Sv. Pismo.

III.

V prejšnjih odstavkih smo obdelali otrokom rojstno hišo in šolo z ozirom na avtoriteto, katero bi morali vcepiti otrokom stariši najprej do samih sebe in na ti podlagi spoštovanje do vzgojiteljev in do katere koli oblasti, da bodo mogli vstopivši v šolo vspešno napredovati.

Dokler so imeli hrabri Rimljani neomejeno zaupanje v senat republike, bili so trdni in nepremagljivi; ko so se zmajala tla senatu, zmajala se je tudi republika, in doba rimskih imperatorjev se more imenovati z malimi izjemami doba propadanja velike rimske države. Napadanje državne avtoritete ni nehalo, dokler ni vsled tega država sama oslabela in razpadla.

Ako otrok sliši odrasle zaničljivo, preziralno govoriti o učiteljih, duhovnikih, o županih in drugih posvetnih oblastvih, ali mu bo to utrdilo misel o moralni moči teh gosposk, o moči, ki jim je nujneje potrebna kot vojaku meč? Danes smo v napredku (?) že tako daleč, da mora biti na pol dorasla in nedorasla mladina o vseh javnih zadevah vsaj zadostno poučena, naj se menijo zreli možje o politiki, o cerkvenih napravah, o državnih premembah ali o vladnih namerah. Možje se namreč zbero, reko vsak svojo, zabavljajo kakor mora biti, sklenejo morda še kaj koristnega, dosežejo pa le malokedaj kakšno mrvico. Dostikrat pa nastanejo še iz takih shodov prepiri; nasprotnik zabavlja nasprotniku, prepir zaide med družine, kjer se razpravljajo vse zadeve zopet na dolgo in široko. Otroci — kedo bi jih imel vedno v mislih! — poslušajo in si mislijo, ker stvari ne umejo prav, vse po svoje, samo nikoli tako, da bi bilo res v korist avtoriteti dotičnih oblastev.

To ni snov za razmišljanje nezreli mladini, ki je nagla v svojih sodbah in sklepih, nagla v vsem, tudi v posnemanju. Često smo že slišali željo, da bi dijaki ne uganjali politike: nedorasla mladina naj si z učenjem širi obzorje, z umno uravnanim mišljenjem pa utrjuje samostojnost v pravih nazorih. Po pravih vzgledih naj si utrjuje značaj. To je njena prava politika. Toda žalostne mednarodne razmere so pri nas take, da se mladina raznih narodnosti na srednjih šolah nauči najprej med seboj zaničevati, prezirati in sramotiti, in na ti podlagi (?) šele začno v poznejših letih iskati priložnosti, da bi se med seboj spoštovali. To vemo žalibog iz lastne skušnje.

Politika vleče vse za seboj. In to je glavni vzrok nezrelosti v sodbah in sklepih, pretiranosti v načrtih, površnosti v mišljenju in precenjevanje lastnega „ego“ — preziranje vsakoršnega nasprotnega mnenja in preziranje slednjič vsakoršne avtoritete, zakaj politika ima zavezane oči. — Ne izobraženost, slabo uravnana vzgoja je kriva, da se majejo tla človeški družbi in vse to še — o, ironija! — pod geslom svobode! —

Najnovejša velesila je v naši dobi, kakor trdijo razumniki, časnništvo. Res veliko, nenavadno moč ima. Ž njo se napravlja in uravnjuje javno mnenje. — Ne kaže nam tukaj razpravljati nadalje tega prašanja, ker ni v neposredni zvezi s stvarino našega članka, le

toliko se ga moramo dotakniti, kolikor ima vpliva glede na spoštovanje avtoritete pri mladini.

Ta vpliv je silno velik!

Človek motreč vpliv časništva na javno življenje mora vstrepetati ob resnici, koliko zla je že preprečilo, a tudi provzročilo na zemlji. Samo pomislimo, kedo je pripravljaj javno mnenje za veliko revolucijo na Francoskem. Res, da so se priprave vršile dalj časa, ali mi bi trdili, da so mnogo tega zakrivali encyclopedisti, ki so razširjali v svojih spisih prevratne nauke med narod. Da, časništvo je res velesila, tega dejstva ne more nihče več utajiti, in kakor vsaka sila v naravi lahko škoduje, če ni prav uravnana, pa neizmerno mnogo koristi, če jo prav rabijo, tako je tudi časništvo. Politični časnik ni za mladino nobene dobe, sploh ni za nerazsodnega človeka. Duševno nesamostojen človek ne čitaj političnih listov, ker mu več škodujejo kot koristijo. Mladini je pa takšen list naravnost novodobni strup, ki ga ponuja zlorabljena svoboda — strup z medom. Torej, kedor si voditelj, kedor si vzgojitelj, ne puščaj otrokom prebirati političnih listov, če so tudi še nedolžnejše barve.

Slednjič omenimo še nek vzrok, vsled katerega trpi avtoriteta in sicer posvetna in duhovna. Ta vzrok so različna oblastva sama, ko so si navskriž med seboj, ali pa če ne spoštujejo pravice in resnice. Če namreč seje med ljudstvo glas, da so si razna oblastva prav tako včasih navskriž kakor skregani sosedje po vaseh, pade moralna moč njihove avtoritete; ako ljudstvo spozna, da upravi oni, katerim je sveta dolžnost braniti in čuvati pravico ter varovati ugled raznih dostojanstvenikov, gazijo vse to brezozirno ter se tudi sami klanjajo le sili, nastane tudi med ljudmi splošna korupcija. To nam kažejo dogodbe najnovejših časov. O, da bi bilo možno — v imenu prave svobode — obvarovati deco takih novic, koliko bi s tem koristili javni morali!

Neizmerno škodujejo tudi razna oblastva sama sebi, če postopajo pristranski, premehko ali preostro, brezozirno ali nestanovitno.

Seveda v takih slučajih je dolžnost rediteljem, njihovim namestnikom in vsem previdnim ljudem skrbeti, da deca ne izve takšnih slabosti. Tukaj je šola prav tako malo kriva popačenosti mladine kot lanski sneg. Naša dolžnost je: v tem svariti stariše in sploh odrasle — če marajo za take nauke. V tem oziru upam, da sem storil svojo dolžnost; namen članka bode pa dosežen šele potem, ko se bo res koga kaj prijelo.

Konči povzamemo še vso razpravo v kratkih potezah:

1. prav rabljena moč avtoritete ni nasproti svobodi;
2. mladina se navzame upornosti že v družini;

3. ideja upornosti je toliko stara kot človeški rod;
4. spoštovanje avtoritete se ne doseže s silo;
5. šola sama, ker ni zadosti podpirana, tudi ne more vsega storiti;
6. napadanje učiteljstva in duhovščine v imenu svobode ruši posredno tudi avtoriteto držav in red v človeški družbi, ker
7. vzgojiteljem je potrebna moralna moč;
8. mladina ne izvede ničesar slabega o svojih vzgojiteljih, ker je
9. neomejeno zaupanje otrokom potrebno, potrebno pa tudi podložnikom kakoršnih koli oblastev;
10. danes izve po roditeljih in odraslih tudi nedorasla mladina vse grehe oblastev in javnih uprav;
11. politika ni za mladino;
12. politični časniki niso za neuke ljudi, niso nikakor za mladino.
13. posamezna oblastva bi si ne smela biti nikoli navskriž, ker si s tem rušijo avtoriteto;
14. spoštovati morajo vselej in povsod pravico.

Svoboda je po naših mislih prostovoljno izbiranje vseh onih pripomočkov, s katerimi misli kedo, da bode najbolje koristil sebi in splošnemu človeštvu. Zgodovina nas pa uči jasno in razločno, da brez avtoritete ni reda, brez reda ni blagostanja, ni sreče v človeški družbi.

Ivo Trošt.

Národna vzgoja.

(Spisal Jos. Ciperle.)

64.

Pred par leti potoval sem z nekim Čehom po slovenskem Štajarskem. Mož dolgo ni mogel razumeti, da je na slovenski zemlji, kajti skoro nič ni kazalo tega. Na vseh železničnih postajah bili so le nemški napisi, sprevodniki izklicavali so imena postaj tudi le v nemščini. Rokodelci in krčmarji imeli so največ le nemške napise, malokdo zraven nemškega še slovenski. Zraven tega ogovarjali so ga ljudje skoro povsod v nemškem jeziku. K večemu so ga dvojezični napisi na vaških tablah nekoliko opominjali, da utegne sem ter tje živeti tu kak Slovenec. Čudom se je čudil mož temu. — A tako ni samo na slovenskem Štajarskem, tako je skoro povsod po mili naši domovini.

Res čudno je to. Kje vidimo še to prikazen? Ali je videti n. pr. na Zgornjem Štajarskem, da bi napravil kdo dva napisa na svojo prodajalnico? Ali vidimo mari kaj tacega na nemškem Koroškem? A čemu delamo prav za prav to? Iz gole bojzljivosti, iz gole nezavednosti, iz gole brezbržnosti. Taki smo mi. Potem pa zahtevajmo, da

spoštujemo našo narodnost tuji. Dokler sami ne bomo pazili strogo na to, da se kažemo v vsem Slovence, dokler sami ne bomo skrbeli za to, da dobí naša zemlja povsod slovensko lice, tako dolgo so zastoj vsi naši napor, da dospemo do istega ugleda, ki ga imajo druge zavedne narodnosti.

Pa saj so jako klasični ti dvojezični napisi. Nahajajo se tudi celo v onih selih, kamor ne zabrede leta in leta noben Nемеc. Tako sem našel po tacih vaseh dostokrat takove napise: N. N. Fassbinder, sodar; ali N. N. Männerschneider; ali pa N. N. Schmied, kovač. Najbolj čudil sem se pa v nekem prav zakotnem selu napisu, ki je slovel: N. N. Herren- und Damen-Schumachermeister. Slovenske prestave pa ni bilo zraven. — Saprabort, ta jo je pa zadel! Posebno kmetice onega sela so lahko ponosne, da so dame. Vsled tega naj pa tudi zahtevajo takoj, da jim poljubljajo moški roke.

Na Dolenjskem n. pr. videl sem še pred par leti dva jako karakteristična napisa v novomeškem okraji. „Valtendorf in Jurkendorf“ imenovali sta se dve vasi tam, in sicer samo Valtendorf in Jurkendorf, slovenskega imena nista imeli. Morda so ga vendar od tistega časa iznašli ali iztaknili od kod, saj so ondotni prebivalci vedno živeli v teh sanjah, da prebivajo v Valti in Jurčji vasi.

A kako je v beli Ljubljani, ki se tako rada zove središčem in srcem vseh slovenskih pokrajin. Iz svojih mladih let se spominjam, da je bil takrat tam jedini slovenski napis na Starem trgu, ki se je glasil: Hohnova bukvoveznica. Le ta mož, Hohn, imel je toliko poguma, da je dal svoji trgovini slovenski naslov. To je bilo pred tridesetimi leti, takrat ko je celo nad čitalničnimi vrati bilo zapisano: Čitalnica-Restauraton. — Kedaj vendar se bodo povzdignili vsi narodni Ljubljančani na ono stališče, na kojem je stal naš vrli narodnjak Hohn že pred 30 leti? Ali je upati tega pri vseh?

Skoro bi rekli, da ne. O tem predsvedočila nas je zadnji čas ona žalostna borba za samoslovenske ulične napise v Ljubljani. Žalostno v tem slučaju je pa ravno to, da se tu ni boriti z ljudmi tuje narodnosti, ampak tu se bje boj narodnjakov s tako zvanimi tudi — narodnjaki. Vprašam: ali bi mogli ravnati tako pristaši katerega si bodi družega naroda, kakor so ravnali in delali zapreke slovenskim napisom naši tudi — narodnjaki? Ne, nikdar ne. To je le pri nas mogoče, in to tudi jedino vsled tega, ker pri nas še ni prodrla narodna vzgoja in po nji narodna zavednost v vse sloje našega naroda. Prava narodna zavednost pa ne pozna nobene prijenljivosti, nobenega hinavstva, nobenega klečeplaztva.

Najbolj čudno se mi je pa zdelo, da se je v kranjskem deželnem zboru pred par leti izrazila želja, — in sicer izrekel jo je slovenski poslanec — naj bi napravljalo celo naše ven in ven narodno slovensko

planinsko društvo na svojih potih dvojezične napise. Ne vem, čemu bi bilo potem slovensko planinsko društvo prav za prav. Prav lahko nazivalo bi se potem utrakvističnim planinskim društvom. Ali onega slovenskega poslanca ne boli srce vsled tega? Žalostno, če ga ne.

(Dalje prih.)

Zelenjadarstvo na šolskem vrtu meseca vel. srpana.

Kakor sadjarstvo, nam daje tudi zelenjadarstvo mnogo opravil v šolskem vrtu, a trud se obilno splača, ako smo le količkaj pravilno obdelovali vrt. Kako dobro je, ako ima človek vsakovrstno zelenjad doma, ker na deželi se še za denar ne dobi, ker kmetje še vse premalo gojijo zelenjadarstvo.

V tem meseci bomo sejali špinačo in motovilček. Zélene bomo odkopali kakih 8 *cm* in bomo vse stranske korenine otrebili, da nam bode glavni koren toliko bolj odebelil. Potem jo moramo večkrat poškopiti in z gnojnico zaliti, ako hočemo imeti prav debelo zéleno. Ravno tako storimo tudi s hrénom. Pri peteršilju in korenji moramo t. m. zemljo še enkrat prerahljati. Najlepše kumare odločimo za seme. Dobro je, da podložimo pod nje majhne deščice, da nam na zemlji ne začno gniti. Ko so postale popolnoma rumene, jih potrgamo in položimo na kako solčno okno, da tam še bolj dozore, potem še le pobereemo peške iz njih in jih v vodi operemo in na zraku v senci posušimo ter hranimo na zračnem kraju.

Ravno tako se dobiva tudi seme od paradižnika. Tu naj omenim, da je bila v zadnjem listu tiskovna pomota — zgornji, a ne zgodnji — ne dozore. Ravno tako tudi repa še — v slami, a ne slani — popolnoma dozori. Sploh bomo ta mesec že od več vrst spravljali seme, kakor od zgodnje salate, zelja, kolorab in drugih.

Najbolje je, da si napravimo za seme majhne vrečice in vzunaj zapišemo na vrečico, kaj imamo notri. Ko smo seme na zraku dobro posušili, denemo je v vrečico in obesimo na suh in zračen kraj. Tako si obvarujemo, da nam seme ostane kaljivo, in da ga nam miši ne pokončajo. Pri nobeni rastlini ne moremo čakati, da bi nam seme popolnoma dozorelo, ker se nam potem preveč raztrese in tudi ptiči je nam oberejo. Kakor hitro nam rastlina začne dobro rumena postajati, jo varno odrežemo in na kak suh solnčen kraj obesimo in tako nam seme še popolnoma dozori.

V tem meseci presadimo zimsko endivijo. Ako nimamo v vrtu nič praznega prostora, lahko v drugi polovici t. m. pokopljemo že nekaj onejida, da bomo mogli endivijo saditi. Kdor ima pa zgodnji krompir, a ne misli repe sejati, je pa najbolje, da ves ta prostor porabi za presajanje zimске endivije.

A. Likozar.

Listek.

Pritiskanje kljuk.

(Konec.)

Zasmejala sva se na to prav iz srca in slednjič tudi domenila, da sva kompetenta za različni mestni službi, jaz za stolno mesto, on pa za mesto na Gorenjskej. Dogovorila sva se tudi, da hočeva skupno nastopiti pot od kljuke do kljuke, da bi vsaj naji ne bilo strah.

Ko sva se zadostno podkrepila, napotiva se, da pohodiva najprvo necega visocega g. svetnika. Kmalu sva ondi. Da se predstaviva gospodu oba hkrati, sklenila sva bila že prej, pregovarjala sva se le še, kateri naj bi prvi prijel za kljuko in naj bi vodil besedo.

„France, ti pojdi naprej in govori za oba!“

„Ne, ne, Viktor ti imaš cilinder in rokavice, tebi se spodobi, da primeš za besedo!“

„Ti si pa starejši, France, le ti primi prvi za kljuko!“ —

„Pa naj bo, bodeš ti pa pozneje na vrsti!“

Potrkam tihotno, primem rahlo za kljukico in — — — odpre se nama svetišče g. svetnika. Stala sva pred visokim gospodom. Jaz povzamem besedo: „Čast nama je predstavljati se vam, g. svètnik, I. I. . . . I. I. . . . tukaj-le sva in taka-le sva!“

Gospod svètnik ponujal je nama stola in razgovarjal se je z nama kaj prijazno. Med družim pravi tudi se smehljanjem: „Vsaj potrebujejo tudi na deželi dobrih učiteljev!“

„Prelaskavo g. svètnik, saj si ne drzneva trditi, da bi bila dobra učitelja, le v mesto bi rada prišla,“ odgovarjal sem jaz.

„Pa v mestu se dražje živi!“ zopet g. svètnik.

„Kako se z našo plačo po deželi živi, g. svètnik, sva že poskušala, sedaj pa bi rada še v mestu poskušnjo napravila,“ hitel sem pripomnjevati za oba.

„No, že prav, samo obljubiti vama pa ne morem ničesar,“ pravi še g. svètnik.

„Gospod svètnik, namen mojega pohoda je tudi le, da se vam pokažem, da nisem „niti kljukec niti grbec“ — — — da pa imam to-le prasko na lici še od kopita naše ranjce kobile, ki me je brenila tedaj, ko sem jej — še srajčnjek — s prekljo nekoliko preveč med noge silil — — — da bi me ne sodili krivo, g. svètnik!“ To omeniti zdelo se mi je potrebno, ker je g. svètnika oko nekoliko več ostajalo na mojem levem lici, kakor pa na desnem.

G. svètnik se je nasmehnil, naji oba odslovil in — — — pobrisala sva jo do g. direktorja N. Tu pa je imel „velko besedo“ Viktor. Potrka krepko — g. direktor bil je doma — in stopila sva pred njega.

Videl se je tu razloček med Viktorjem — ki je cesarja služil — in menoj kaj občutno. Med tem ko sem bil jaz govoril pri prejšnji priliki dokaj priprosto, postavil se je Viktor pred gospoda direktorja po vojaški, zravnal svoje telo, dvignil glavo, prezentiral s cilindrom in — — — „ich melde gehorsamst“ — — — glasil se je tako točno, da sem strmel nad toliko preciznostjo. Želel sem v istem trenutku, da bi i jaz bil kedaj vojaško suktno nosil.

Opravila sva srečno tudi pri g. direktorju — — in stala sva zopet na cesti.

„Kam greva pa sedaj?“ vpraša me Viktor.

„Kam greš ti, ne vem, a jaz grem k istemu gospodu, ki je od tod najbližje,“ odgovoril sem mu; „odkritosrčno ti povem Viktor, da mi je najljubše, da se ločiva, ker tvoja vnanjost in tvoje vojaško vedenje me zatemnjuje.“ Viktor se mi je samosvestno nasmehnil in razšla sva se.

Kmalu na to sedelo nas je v čakalnej sobi gospoda R. več oseb — ženskih in moških — ki sicer nismo bili kompetentje v istej zadevi, pa smo napravljali večinoma vsi jednako kisle obraze. Vsak je imel svoje misli in tako tudi jaz svoje, ko sem opazoval bližnjo mi kljuko.

Kako podobne so si vse kljuke in kako različne tudi. Kako brezmiselno se pritiska kljuka domača, s kakim strahom — — — — s kako spoštljivostjo pa se gladijo in božajo te gosposke kljuke in kljukice. Kako osodepolen je bil Vrban Smuku tisti gosposki svedrec, ki mu je napravil tako urne pete po stopnjicah nizdol.

„Kaj bodeš li meni prineslo, ti preljubo ključičče,“ govoril sem si, „mi bodeš li pokazalo naklonjenost svojega gospodarja, me bodo li njegove oči z veseljem merile, ali mi bodo pa dale tudi razumeti, da bodo za me šolo v mestu še-le zidali.“

Vrata pred menoj se odpro in prikaže se skozi nje gospica, ki se je sladkosmehljaje klanjala gospodu, katerega je bila gotovo tudi s kako ljubeznjivo prošnjo nadlegovala, pa jo je za plačilo spremljal do vrat ter se jej nizko, če tudi resno, priklanjal.

„Vidiš, France, ko bi bil ti zdajle lepa gospodična, svest bi si lahko bil preprijaznega vsprejema in morebiti tudi zatrdila, da si najvrednejši izmed prosilcev,“ mislil sem si.

Tako mi je minjeval čas, da sem bil i jaz vsprejet. Opravil sem naglo, reči pa moram, da je ravnal visoki gospod z menoj prav tako uljudno, kot z ono gospico.

Naj omenim le še vsprejema pri gospodu U. V veži sva se srečala, v veži pogovorila in dejal mi je prav prijazno. „Prav, prav, da se pokažete, da ste tudi vi na svetu — — — — me jako veseli! Z Bogom!

In šel sem z zavestjo, da sem mu napravil veselje, da je videl človeka, katerega gledati nikdar želel ni!

In tako sem tekal še mnogo četrtkov v potu in prahu krog ljubljanskih kljuk, da se mi je slednjič posrečilo — razun petero gospodov — gledati vsem udom mestnega in deželnega šolskega sveta v njihov jasni obraz.

Sestra me je slednjič prosila, da bi jej spravil vendar že „frak“ s poti, ker jej dela napotje, nek porednež pa me je vprašal, sem li v službi pri deželnej vladi, ker sem vedno ves — „črn“.

Pa še neko skušnjo sem napravil ob priliki pritiskanja kljuk. Kako željno, pa kako brezuspešno sem se oziral včasih po ljubih mi obrazih svojih tovarišev, toda zaman — — ni jih bilo na spregled! Tedaj pa, ko sem pritiskal kljuge, tedaj so mi stopali izza slednjega vogla nasproti, dvigali so se kot strašila iz tal, preprijazno me pozdravljaje: „Ali greš zopet k pogrebu?“ ali pa: „Kaj pa ti strašiš?“ ne pomislivši, da so oni mene strašili, ne pa jaz njih.

Da, samo dné 19. mal. srpana videl sem najstero svojih tovarišev in od teh nekatere po dvakrat, trikrat! Videl sem Rajkota in Franceta tam iz Bele Krajine, kolego iz Notranjske pa tovariša iz Gorenjske, da niti ne govorim od ljubljanskih gospodov in pa od tovarišev iz okolice. Koliko sočutja pa koliko ironije se mi je podajalo v istih dneh, in k vsemu temu pa sem se moral še smejati!

Marsikateri morda poreče: „J . . . čemu ti je pa treba trositi vse to med svet, čemu pa ponižuješ samega sebe?“ Toda vidite, tovariši, teši me zavest, da nisem bil prvi, ki sem hodil ta trnjevi pot, pa tudi ne zadnji. Vem, da je bil že mnogokateri, kateremu se je moška zavest njegova upirala jednacemu moledovanju, pa se je slednjič le udal in šel je — — — — kljuge pritiskat! Tudi njega je silila pozneje duša, da pove vsemu svetu, da taka pota niso v ugled učiteljem, poguma pa ni imel, da bi bil kazal svetu — — — smešno stran samega sebe!

Rečete morda: „Ne govoriš prav! Potrebno je, da se pokažeš zastopnikom krajnega ali mestnega šol. sveta, vsaj je moledovanje pri tem izključeno, ker tudi ničesar ne koristi!“

Res je, temu pritrjujem i jaz, toda gleda li svet tvoje predstavljanje res le kot tako, in ne že kot moledovanje samo?!

Ali ne hite celo tvoji tovariši sami — pozabivši samega sebe — ob vsakej priliki praviti ne samo učiteljskemu svetu, kolikokrat so te videli, da si ubiral upehan pete krog kljuk, pa dostavljajo sè smehom, da ti vse to nič pomagalo ni, ostali svet pa sklepa iz tega, da moraš biti pač prav slab učitelj?! — Kaj celo, če se zatrosi ta govornica v tvojo vas, v selo, kjer službuješ?

In vendar pa pri našem dosedajnem sistemu drugače biti ne more, pritiskanje kljuk je neizogibljivo. Kdo naj zameri tovarišu — tudi mlajšemu — ako se mu nudi prilika, da se morda vendar popne na boljšo stopinjo, vkljub starejšim soprotilcem, ako čuti, da mu znajo dobri prijatelji pomagati? — — — Jednaka prilika se mu morda ne ponudi več leta in leta, on se postara, družina pomnoži, — — — ko pa se oglasi h kompetenci, pa mu pravijo: „E vsaj ta je pa že hribov vajen!“ — — —

In tovariš je hribov res vajen, za družino skrbeti ga pa sili očetovski čut njegov — — — ostati pa mora še dalje v hribih — z isto nizko plačo, katere je baje tudi že vajen! Godi se mu grozna krivica. Meni se nikakor ni godila krivica, ko sem „jaz obračal — — — Režek pa je obrnil,“ ne, vsaj jedino tako je bilo pošteno, a mnogokrat se godi pa nasprotno.

Zapel bi sedaj-le najraje visoko pesem od statusa, pa — — — previsoka je, da bi jo merodajni krogi razumeti mogli, nam pa nič ne koristi, ako jo tisočkrat intonujem, ko je pa sami izpeti ne moremo!

Kako bi pač status na jedenkrat vse lepo uravnal: učitelj v hribih bil bi tudi ondi zadovoljen in bi ne zavidal in mrzel mestnega tovariša svojega, selitve bi se vršile redko, pritiskanje kljuk pa bi ponehalo — — — — vsak dobil bi plačilo po službenih letih in po zaslugah!

Pri kraji sem „s pritiskanjem kljuk.“ Želim le, da bi se meni to prostosrčno pripovedovanje ne štelo v greh, da mi morda kateri gospodov ne napravi ostre kljuge v svojem srci! Blagovolijo naj mi dati vsi odkritosrčno absolucijo!

Črnagoj.

Naši dopisi.

Iz novomeškega okraja. Zborovanje učiteljskega društva za novomeški okraj, ki se je ob precejšnji udeležbi vršilo dné 4. mal. srpana v Novem Mestu, je svojo glavno zadačo prav povoljno rešilo. Sklenilo je in v to vse potrebno ukrenilo, da se letošnja skupščina „Zaveze slovenskih učiteljskih društev“, ki bode dné 4. in 5. kimovca v Novem Mestu, častno sponese, v kolikor to zavisi od novomeškega okrajnega učiteljskega društva.

No, jedna skrb, katero je „Zaveza“ našemu društvu poverila, skrb za prireditev koncerta na večer dné 4. kimovca, ni premajhna. Potrebujemo v to vrlih muzikaličnih sil, kojih sicer v velikej meri nahajamo mej vsem slovenskim učiteljstvom, a jih je tu v bližini premalo v prireditev kaj popolnoma dostojnega in vrednega naše dične „Zaveze“. Zato pa se obrača novomeško okr. učiteljsko društvo tem potom na vse p. n. gg. tovarišice pevke in tovariše pevce po Slovenskem, kateri za gotovo mislijo se udeležiti VII. Zavezine skupščine ter pri koncertu sodelovati z najljudnejo prošnjo, da naj blagovizvolijo odboru oziroma društvenemu predsedniku g. F. Konciliji, nadučitelju v Žužemberku naznaniti to in pa kateri glas da pojó, vsaj tekom 14 dni, da se jim bodo zamogle glaske pravočasno dostaviti.

Razen povedanega se radi pomanjkanja časa ni družega mej zborovanjem vršilo, nego čitanje zapisnika zadnjega zborovanja in izvolitev štirih delegatov k VII. skupščini „Zaveze“, namreč: gospica G. Ekel in gg. Fr. Koncilija, Al. Jerše in Jos. Schmoranzer. — Gospod predsednik pa se je še s toplimi besedami spominjal t. l. umrlih gg. V. Kmeta, Vojteha Ribnikarja in Ant. Praprotnika. Slava njih spominu.

Došli so nam trije telegrami: spodbujevalni pozdrav od nepozabnega nam bivšega okrajnega šolskega nadzornika, častnega uda našega društva, c. kr. gimn. ravnatelja preblag. g. Andreja Senekoviča ter pozdrav od vrlega ravno isti dan zborujočega logaškega okrajnega učiteljskega društva in od g. L. Potrebina, kostanjeviškega učitelja. Srčna hvala jim! Živeli!

Zadnji je po zborovanji tudi sam došel ter nam je svoje izvrstne godbene in pevske zmožnosti ter sploh najizdatnejega sodelovanja obljubil. *M. Hiti*, t. č. tajnik.

Vestnik.

Osobne vesti. Učiteljski kandidat Josip Troha je dobil službo pomožnega učitelja na jednorazrednici na Dobovci. Frančišek Črnagoj, učitelj v Šmartinu pod Šmarno goro, kjer je potres razrušil šolo, prišel je za suplenta v Št. Jurij pri Izlakah. Ivan Zupančič iz Hotiča, kjer je tudi potres razrušil šolsko poslopje, bil je prestavljen za pomožnega učitelja v Kolovrat. G. Josip Schmoranzer, učitelj v Žužemberku, je imenovan nadučiteljem v Vel. Laščah.

Društvu za zgradbo učiteljskega konvikta so darovali gg. katehet Jos. Brešar, šolski vodja Štefan Primožič in učitelj Ljudevit Fettich-Frankheim iz Postojine **4 K** Živeli!

3 K za konvikt v spomin svojega nekdanjega ravnatelja A. Praprotnik-a, ker ni mogel biti pri njega pogrebu, je daroval g. Fortunat Lužar, učitelj na Dobravi pri Kropi. Slava!

Za A. Praprotnikov spomenik je daroval g. Josip Maier, učitelj in začasni voditelj v Ljubljani, **10 K**. Živel darovalec in nasledniki!

Namesto venca A. Praprotniku je daroval g. M. Petrič, učitelj v Strugah, za „učiteljski konvikt“ **10 K** in za „Praprotnikov spomenik“ pa tudi **10 K**. Živel darovalec in nasledniki!

Za učiteljski konvikt se je nabralo pri konferenciji v Logatci, dne 17. malega srpana **30 K**, katere nam je poslal blag. g. okrajni šolski nadzornik J. Thuma. Živeli darovalci in nasledniki!

† **Šimen Hrovat**, učitelj v Rodinah pri Breznici, je dne 11. mal. srpana umrl. N. v m. p.!

Pokojnega A. Praprotnika se vsi slovenski listi toplo spominjajo. Posebno lepo pišeta o njem oba naša dnevnik. „Slovenski Narod“ piše v 149. štef. z dne 3. mal. srpana t. l.:

Trpljenja tvojega so pótne srage
Porósile nam delo tvoje uma,
Ki si vršil brez vsakega je šuma,
Goječ nazore vzvišene in blage.
Jož. Cimperman.

Dne 25. roznika t. l. je zatisnil v smrtno spanje oči plemeniti mož, narodni učitelj, pesnik in pisatelj slovenski, zlata duša, blago srce — Andrej Praprotnik. Z njegovim plodovitim, nesebičnim življenjem je ugasnila živa zgodovina narodnega slovenskega učiteljstva, kateremu je bil vzgleden vodnik od prvega početka svojega učiteljevanja, neutrudljiv bojevnik za svete stanovske pravice, vzorno marljiv na polji šolskega napredka, šolske književnosti in omike, na polji, ki je pred pol stoletjem pokalo od suše in pretilo izpremeniti se v mrtvo stepto, nad katero tuli vihar, in na kateri mré v pekočem solnčnem žaru slebarna bilka, ki prikljuje iz tal! — Ta dolga dōba ima svoj začetek in konec prvega razvoja v Praprotnikovem življenji. In resnično! Zadnja leta svojega trudapolnega delovanja je bil pokojni Praprotnik živ spomenik nekoliko pozabljenim, nekoliko mlajšemu svetu nepoznanim dogodkom preteklih dnij, spomenik onim bojem, v katere so ga zvali narodovi in osebni sovražniki. Ta veliki trud ob spisovanji knjig, prečute noči, užaljenost

rahlo čutečega srca, skrb za ljubljeno družino — vse to je upognilo njega impozantno postavo, zarilo smrtnega črva v zdrave ude, da se je užalostilo človeku srce, ko je videl moža potrtega na telesu čakati dne, da ga reši Bog vsega mučenja. In zgodilo se je tako! Ob njega smrti naj oskromna naša beseda površno preleti dolgo dōbo delavnega njegovega življenja in tako pripomore, da se dostojno poslavi častno in slavno njegovo ime! (Tū sledi njegov žitotopis in delovanje njegovo. Uredn.). Končuje pa „Slov. Narod“ tako-le:

To vse nam zadostuje, da lahko rečemo z mirno vestjo in s popolnim prepričanjem, da je Praprotnik posvetil vse svoje življenje povzdigi in napredku ljudske šole in blaginji svoje domovine.

Zal samo, da je začel Praprotnik takoj po svojem umirovljenji bolehati. Vkljub temu pa je vedno ohranil svojo navdušenost za učiteljski stan, vedro srce in bistro glavo. Živel je do zadnjega udan Bogu, domu in cesarju. To trojno svojo ljubezen je očitno kazal v svojih pesmih in spisih ter s svojim delovanjem v šoli in zunaj šole. Telesno bolan je bil zdrav na duhu — mož, kateri bodi vzor slovenskemu učitelju. Storil je dovolj, v razmerah, v kakoršnih je on živel, ne bi mogel nihče več storiti. Bodi zaslužen mir njega blagi in plemeniti duši!

„Slovenec“ pa piše dne 26. roznika t. l. o Praprotniku:

Ko Tvojih strun poslušal petje milo,
Slověn se njega nežnosti je čudil;
Naudušen si mladini v prid se trudil,
In Tvoje delo sad je lep rodilo.
(„Učit. Tov.“ l. 1883, št. 5.)

Jutri popoldne vsprejme grobje sv. Kristofa za ljubljanskim mestom mej tihе svoje stanovnike moža, ki po pravici smē leči k počitku, kajti delal je neprestano, neumorno, delal je ne samo, kar mu je veleval učiteljski stan, — posvetil je vse moči svojega življenja v korist mladini, v slavo iskreno ljubljene domovini. Ta mož je Andrej Praprotnik. (Tū sledi njegov žitotopis. Uredn.)

„Beseda učiteljská“, češki šolski tednik, piše o r. Praprotniku: Andrej Praprotnik, veterán slovinského učít. v Kransku, zemřel dne 25. června l. r. v Lublani. Praprotnik byl nejen přední spisovatel paedagogický, ale také jeden z předních spisovatelů slovinských vubec a jeden z buditelu svého národa. Učitelstvu slovinskému a paedagogické literatuře slovinské prospěl hlavně svym listem „Učitelští tovariš“ zvanym, jež r. 1861. počal vydávat a jež dlouhá léta redigoval. Jako zastánci mateřského jazyka ve školách obec. i jako zastánci učitelstva slovinského bylo Praprotníkovi snášeti mnohé útoky. Praprotnik nedožil se vysokého věku, neboť jsa horlivě činnym jako učitel i jako spisovatel, podryl si zdraví tak, že od r. 1890., kdy odešel do vylužby, stále churavěl. itd.

Slovenskemu učitelstvu. — Dne 5. vel. srpana bo velik shod češkega učitelstva v zlati Pragi. Opozarjamo na to priliko imovitejše slovenske učitelje, naj bi tudi oni pohiteli tje gori na prosvitljena tla vsega češkega naroda, da bodo videli: kakó visoko stoji ta narod kakor na drugih poljih také tudi na onem ljudskega šolstva. Razstava v tem pogledu je zeló zanimiva, poučna. Pri tej priliki se seznanijo s češkimi tovariši, kar bo le v korist češko-slovenskemu pobratinstvu.

Okrajna učiteljska konferenca za novomeški šolski okraj vršila se bode dne 28. vel. srpana t. l. ob 10. uri zjutraj v šolskem poslopji v Trebnjem. Razun navadnih točk sta na dnevnem rédu te vprašanji: 1. Kako koristi učitelj v vzglednim obdelovanjem šolskega vrta svojemu ugledu in tudi šolski občini? Poročata gg. Peter Pogačnik in Franjo Dular. 2. Poskus koncentričnega predavanja zgodovine z zemljepisjem na podlagi berilne vaje „Cesar Franc in nadvojvoda Karol“ v 3. berilu. Poročata gg. Gustav Spetzler in Ivan Vozel.

Sedmi glavni zbor „Zaveze slovenskih učiteljskih društev“ se bode vršil dne 4. in 5. kimovca t. l. v Novem Mestu po tem-le vspredu: *A.* 1. V sredo, dne 4. kimovca ob 11. uri dopoldne seja upravnega odbora. 2. Isti dan, ob 2. uri popoldne seja odposlancev. 3. Ob 4. uri popoldne seja raznih odsekov: *a)* Slomšekov odsek; *b)* Odsek za šolsko vrtnarstvo; *c)* Odsek za razna učila; *d)* Odbor za ocenjevanje mladinskih spisov (knjižnica za mladino); *e)* Še kak drug odsek po nasvetu odposlancev. 4. Ob 5. uri je glavna pevska vaja. Ob 8. uri zvečer „Beseda“ po vspredu, — ki ga določi in priobči slavno novomeško učiteljsko društvo, — v čast udeležencem sedmega glavnega zbora „Zaveze“ priredi imenovano društvo s pomočjo slavnega „Dolenjskega pevskega društva“ in slavnega „tamburaškega zbora v Novem Mestu“. *B.* V četrtek, dne 5. kimovca. 1. Izlet na Grm in ogled odnotne poljedelske, vinarne in sadjarske šole. (Ob 7. uri zjutraj.) 2. Ob 9. uri glavni zbor po vspredu, ki ga določi seja odposlancev. (Po glavnem zboru volitev upravnega odbora.) 3. Ob 12. uri skupni obed in prosta zabava. Glavni zbor, „Beseda“ in vse seje se vrše v prostorih slavne Čitalnice v „Narodnem domu“.

Za glavni zbor so se oglasila do sedaj sledeča vprašanja: 1. O volilni pravici ljudskih učiteljev v razne zastope. 2. O tem, ali kaže pri razširjanji šol otvarjati vsoprednice mesto višjih razredov. 3. O šolskem uradovanji. 4. O drugem deželnem jeziku. Slavna učiteljska društva v novič prav uljudno vabimo, da nam v kratkem oglašé še kaka vprašanja, da naznanijo imena delegatov in vposljejo letnino. — P. n. udeležence glavnega zbora opozarjamo, naj vsak sam prosi znižane voznine po železnicah, osobito po južni železnici.

Direktorij „Zaveze slovenskih učiteljskih društev“

v Krškem, dné 12. mal. srpana 1895.

Iv. Šega s. r.
t. č. tajnik.

Iv. Lapajne s. r.
t. č. I. podpredsednik.

Pri zborovanji „društva učiteljev in šolskih prijateljev okraja logaškega“, dné 4. t. m. na Unci je bil izbran predsednikom soglasno in z živioklici g. Bénédek, njegovim namestnikom in tajnikom pa g. I. Šega. Sklenilo se je postaviti nagrobni spomenik pokojnemu tovarišu Ingliču v Idriji letos, a nepozabnemu Ribnikarju pa prihodnje leto. Prvim častnim članom je bil izvoljen bivši naš okr. šolski nadzornik, profesor g. V. Zupančič v znak hvaležnosti in priznanja za njegovo ljubeznivo in nepristransko šestletno delovanje mej nami. Prihodnji občni zbor se bo vršil bodoče leto z učiteljskim društvom postojinskega okraja vred v divni Predjami. — *k.*

„Für die deutschen Collegen der Stadt Laibach“ so nabrali dunajski učitelji podpore 1000 gld. Potres je pretresel mnogo src do sočutja — ne oziraje se, naj pripada ponesrečenec slovenski ali nemški národnosti — le naši dunajski tovariši so delali pri tem izjemo, ki jim pa ne dela posebne časti.

Učiteljsko društvo za tolminski okraj bode imelo letošnji občni zbor dné 8. kimovca t. l. v Kobaridu v šolskem poslopji. Začetek ob 9. uri zjutraj. *Odbor.*

Pri letošnjem 8. ferialnem tečaju za deška rokotvorna dela je udeležencev iz Spod. Avstrijskega 7, Gor. Avstrijskega 2, Češkega 7, Moravskega 2, Šlezije 2, Galicije 4, Bukovine 5, Dalmacije 4, Primorskega 1, Predardelskega 1, Štajerskega 1, Bulgarije 1, iz Kranjskega 6 učiteljev in 2 učiteljici, namreč Čampa Teodor iz Zagorja, Jaklič Viktor iz Št. Vida pri Ljubljani, Jeglič Janko iz Sv. Križa pri Litiji, Lokar Janez iz Dobljč, Toman Janko iz Moravč in Gorečan Jožef iz Radeč; a učiteljici Langer Ida pl. Podgoro in Fridrich Terezina iz Kočevja. — Učitelji so si vsi izbrali mizarstvo in rezbarstvo, a učiteljici se vadita lepljenja, modeliranja in rezbarstva (vsaka 2 predmeta).

Knjižnice za mladino je izišel 6. in 7. snopič.

Prošnja. Slavno predsedništvo „Pedagogiškega društva v Krškem“ se tem potom najuljudneje prosi, da blagovoli slavnoisto sklicati svoj redni občni zbor v Novem Mestu z občnim zborovanjem slavne „Zaveze“, katero zboruje dné 4. in 5. kimovca t. l. v Novem Mestu.

Predsedništvo „Društva učiteljev in šolskih prijateljev okraja Logaškega“
v Planini, dné 19. mal. srpana 1895.

I. Šega s. r.
t. č. tajnik.

J. Bénédek s. r.
t. č. predsednik.

Popravek. V zadnji številki sta se nam v pesem: „Andreju Praprotniku v spomin“ urinila dva tiskarska pogréska. V prvi kitici v predzadnji vrsti mora stati: **O, naj** ti pókoj bo, . . . in v zadnji vrsti mora na konci stati **!**, ne pa :. V 13. št. našega lista čitaj na str. 231 v 33. vrsti od zgoraj: Das Wesen der Steilschrift.

Popziv! Sedma skupščina „Zaveze slovenskih učiteljskih društev“ zborovala bode 4. in 5. kimovca t. l. v Novem Mestu. Z veseljem pozdravlja v imenu tukajšnjega učiteljstva, kakor tudi meščanstva ta sklep podpisani odbor, kateri je pripravljen vse storiti, kar je v njegovej moči, da bode dostojno sprejel in počastil zborovalce.

Ker pa je sklenil pripravljalni odbor najspoštliveje povabiti vse učiteljstvo, kakor tudi vse šolske prijatelje, da se blagovole obilno udeležiti VII. glavne zavezine skupščine v Novem Mestu, posebno pa še priporočiti se gostoljubnim Novomeščanom, kateri naj bi omogočili toliko sijajnejši vsprejem, zatorej se obrača podpisani odbor najspoštliveje do p. n. novomeškega prebivalstva, katero se je še ob vsakej priliki pokazalo toliko požrtvovalno in gostoljubno, da bi tudi dné 4. in 5. kimovca blagohotelo pokazati učiteljstvu, katero bo prišlo iz Koroškega, Kranjskega, Primorskega in Štajerskega, isto prijaznost in navdušenost, kakoršno je vže pokazalo radovoljno mnogokrat proti gostom.

Pravi šolski prijatelji nas itak nikoli ne puste osamljene; zatorej upamo, da bodo tudi pri VII. skupščini mnogobrojno počastili zavezino zborovanje.

Vsemu slovenskemu učitelstvu pa: Pokažite s tem, da se udeležite v prav obilnem številu zborovanja, da želite sebi in šoli napredka, da ne samo varovati, temveč tudi povzdigniti hočete svoj ugled, posebno še, da želite tudi skupne, zložne delavnosti, katere je istinito potreba! Ne iščite nikakoršnega izgovora, temveč pridite ob zavezinem zborovanju v našo metropolo Dolenjske in pripomozite, da se stvar slovesneje izvrši!

„Na delo tedaj, ker resnobni so dnovi,
A delo in trud nam nebo blagoslovi!“

Krajni odbor za VII. glavno zborovanje „Zaveze“
v Novem Mestu, 20. mal. srpana 1895.

Častni predsednik:
Franjo Perko, župan.

I. predsednik: Fr. Koncilija, nadučitelj; II. predsednik: Ivan Barle, nadučitelj;
I. tajnik: M. Hiti, nadučitelj; II. tajnik: Val. Zavrl, učitelj.

Uradni razpisi učiteljskih služeb.

Št. 605

o. š. sv. V tem političnem okraji popolniti je mesta učiteljev-voditeljev na mešanih jednorazrednicah v Brezovici, v Tatrah in v Slivju s slovenskim učnim jezikom.

Plače in užitki, združeni s temi službami razvidni so iz pokrajinskega zakona od 14. grudna 1888, dež. zak. št. 1 ex 1889.

Prositelji naj svoje pravilno opremljene prošnje predpisanim potem tekom štirih tednov sem predložijo.

Za službo učitelja-voditelja v Tatrah zahteva se tudi sposobnost podučavati verstvo.

C. kr. okrajni šolski svet Volosko, 19. mal. srpana 1895.

Predsednik
Fabiani m. p.

Št. 809

o. š. sv. Na jednorazrednici v Zgornji Sušici se razpisuje v stalno, oziroma začasno nameščenje služba učitelja-voditelja z dohodki IV. plačilne vrste in prostim stanovanjem.

Prošnje do 15. vel. srpana 1895.

C. kr. okrajni šolski svet v Novem Mestu, dné 26. mal. srpana 1895.

Št. 779

o. š. sv. Na štirirazrednici v Žužemberku se razpisuje v stalno nameščenje tretje učno mesto s prijemki III. plačilnega razreda.

Prošnje do 15. vel. srpana 1895.

C. kr. okrajni šolski svet v Novem Mestu, dné 17. mal. srpana 1895.

Spominjajte se „učiteljskega konvikta“ pri raznih prilikah in zborovanjih!

«Učiteljski Tovariš» izhaja na 1 poli male osmerke 1. in 16. dan vsakega meseca; ako je pa na ta dan nedelja ali praznik, izide dan poprej ali pa dan pozneje. — List stoji za vse leto 3 gld., za pol leta 1 gld. 50 kr. Udje «Slovenskega učiteljskega društva» plačajo na leto 2 gld. naročnine in 1 gld. udnine.

Spisi naj se blagoizvolijo pošiljati uredništvu v Ljubljani, Šubičeve ulice št. 1; naročnino pa prejema gospod A. Kecelj v Ljubljani na Kongresnem trgu št. 2.

Vse pošiljatve naj se pošiljajo franko.

Izdavatelj in lastnik: Slovensko učiteljsko društvo v Ljubljani.
Tisek R. Miličeve tiskarne v Ljubljani.